

عنوان مقاله:

مسئله اعتماد اجتماعی در نظام اجتماعی اسلام

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های اخلاقی، دوره 12، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

حسن خیری - قم

خلاصه مقاله:

امروزه یکی از مسائل اساسی جوامع غربی و جوامعی که متأثر از فرهنگ غربی هستند کاهش سرمایه اجتماعی است. اعتماد اجتماعی یکی از مولفه های اساسی سرمایه اجتماعی است. کاهش اعتماد اجتماعی بحران هویتی و فرهنگی را به دنبال داشته و این مسئله را در کانون توجه جامعه شناسان قرار داده است. جامعه اسلامی ما به میزانی که پای بند به آموزه های اسلامی است از این سرمایه برخوردار است. بدین روی هدف این مقال بررسی اعتماد اجتماعی در نظام اجتماعی اسلامی است. مقاله از روش توصیفی تحلیلی بهره جسته و موضوع را از ابعاد مختلف اعتقادی، اصول فقه، اخلاق اجتماعی و فقهی واکاوی نموده است. مفاهیمی چون "ایمان"، "مومن"، "متقی"، "برادر"، "ولایت مومنانه"، "کرامت انسانی"، "حق الله و حق الناس"، "مسلم"، "متشرع"، "متخلق"، "تعاون"، "تکافل"، "مواسات"، "قرض الحسنه"، "صدقه"، "وقف"، "عمل صالح"، "حسن خلق"، "تولی"، "حرمت غیبت و تهمت و افتراء و اهانت" و دهها مفهوم دیگر حاوی معنای اعتماد اجتماعی است. در بحث اعتقادی به سنت های الهی و نقش توکل و اعتماد به وعده های الهی اشاره شده و در بحث اصول فقه بحث خبر واحد و بنای عقلاء به عنوان دو موضوع اساسی در زیر مجموعه اعتماد اجتماعی بررسی شده و در بحث اخلاق اجتماعی برخی اصول اخلاقی و رویه های پیشوایان دینی در تاکید بر اعتماد مومنان نسبت به هم و ضرورت برقراری رابطه برادرانه اشاره شده و در بحث احکام فقهی نیز برخی عناصر زیرساختی، ساختی و عاملیتی مقوم اعتماد اجتماعی تشریح گردیده است. از جمله عناصر ساختی مطرح در این مقال عبارت است از: خاستگاه کتاب، سنت و عقل، ابتدای بر حکمت نظری و عملی، تفکیک حق الله و حق الناس و رابطه اخوت، نبوت، نبوت و امامت. نتیجه آنکه بسیاری از احکام اخلاقی، فقهی اسلام به صورت ساختاری یا عاملیتی، مستقیم یا غیر مستقیم به تقویت اعتماد اجتماعی منجر می شود و در عین حال فرد و جامعه را از اعتماد بی جا برحذر می دارد.

کلمات کلیدی:

اعتماد اجتماعی، اخلاق اجتماعی مقوم اعتماد اجتماعی، احکام فقهی مقوم اعتماد اجتماعی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1880819>

